



Brez vere!

Bilo je v zasneženi noči 13. februarja 1931 v Mengšu na Kranjskem. V župnišče se je proti večeru vtihotopil mlad fant, star komaj 19 let. Pri odpiranju omar ga zaloti gospod župnik F. Kušar, starec 70 let, obče spoštovan radi svojega vnetega dušnopastirskega in tudi izvincerkvenega dela za ljudsko blaginjo. Mladenič plane na župnika, ga udari po glavi ter ga z nožem sune v vrat. Stari župnik obleži mrtev v lastni krvi. Mladí fant pa odpre s ključem, ki ga je našel v pisalni mizi, blagajno, kjer je bil shranjen denar za razne namene, vzame 30.000 Din ter izginje iz župnišča.

Bilo je 4. julija 1934 v mariborski kaznilnici ob 4. uri popoldan. Isti mladenič — tri leta starejši — odpre oprezno vrata svoje celice, kjer odsedeva svojo 20letno kazen za opisani roparski umor; to se mu posreči, ker je poprej s posebnim izvijačem odvil vijake na ključavnici svoje celice. Upa, da se mu posreči beg iz kaznilnice z dvema tovarišema, ki je bil z njima dogovorjen. Z izvijačem odvijaje vijake na ključavnici celice, kjer je bil eden izmed teh tovarišev. Oba dva se skrivata v stranišče. Ko pride paznik Ivan Peterin, plane mladenič nanj, kakor je pred 3 leti planil na sivolasega župnika, ter ga s pomočjo tovariša pobije na tla s kamnom, ki ga je kradoma prinesel z dvorišča. S sabljo, ki jo je izmaknil umirajočemu Peterinu, s brani zoper paznike, ki pritiskajo nanj; nato omahne na ograji in se strmoglavi v globočino pritličja, kjer obleži na trdih tleh lažje poškodovan.

Ta mladenič je Ivan Lakner. Kazenski senat ga je radi upora in umora obsodil 15. oktobra na smrt na vešalih,

kakor tudi njegovega tovariša. Ko ga je predsednik senata vprašal, zakaj je skoval tako satanski načrt, čigar žrtev je postal nedolžen paznik, je Lakner odgovoril: »Neumen sem, zleht in brez vere.« Odkrita in značilna izpoved: »Brez vere sem!« In ker je brez vere, je ravnal nespametno in hudobno. Kako je postal brezveren? Storila je to slaba družba, v katero je zahajal. Storila so to toliko proslavljena sredstva moderne prosvete in zabave: kino, slaba knjiga, nekrščanski časnik. Da bi imel sredstva za uživanje (saj drugega cilja ni poznal), si je lastil tuj denar, postal tat, ropar in morilec.

Brez vere! Ni večje nesreče za mladega človeka, kakor pa brezvernost. Kaj naj preganja mladinsko lahkomišelnost, toliko usodno za mladega človeka, ako ne pojmovanje življenja in njegovega namena v luči vere? Kaj naj kroti poželjivost, uživanja-željnost, nupuh, surovost in razne strasti, ki dvigajo kakor kačja zalega svoje glave v mladem srcu in v telesu, prekipevajočem zdravja in moči, ako ne strah pred Bogom in pred odgovornostjo napram njemu? Ni torej prijatelj mladine, kdor ji jemlje vero. Kdor v mladih dušah vero z raznimi sredstvi rahlja in slabi, povzročuje v vrstah mladine ogromno škodo. Brezkrvnost, brezbarvnost, ter mlačnost: to je pot, ki vodi v brezvernost, v življenje brez vere in proti veri. Le globoko-verna mladina, vzgojena in izobrazena po načelih krščanske in narodne prosvete, je zdrava mladina. Takšna mladina je upanje domovine ter jamstvo za njeno bodočnost!

*

Ljutomer. Vsem našim prijateljem iz domače in sosednih župnij, ki se zanimajo za predstavo »Mlinarjevega Janeza« v Katoliškem domu v Ljutomeru, sporočamo, da se predstava vrši neprekljčno to nedeljo dne 28. oktobra, popoldne ob 4. uri. Najbrž igre ne bomo ponavljali, zato si tokrat pravočasno preskrbite potrebne vstopnice. Slovensko zgodovinsko igro

si je pač vredno ogledati. Zato na veselo svđ denje!

Staritrg. Igro »Carski sel« ponovimo v nedeljo dne 28. oktobra.

*

Uradni razpust društev na Slov. Stajerskem.

»Službeni list« banske uprave dravske banovine od 17. okt. 1934 prinaša na strani 422 sledeče:

Z odločbo kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 17. februarja 1933, Poy. II. No. 927-1, so bila na osnovi par. 11 zakona o društvih, shodih in posvetih razpuščena naslednja društva ter je njih razpust postal pravnomočen: Katoliško prosvetno društvo v Celju. Bralno društvo Cirkovce, srez Ptuj. Prosvetno društvo Črešnjevce, srez Maribor d. b. Katoliško prosvetno društvo v G. Radgoni. Katoliško prosvetno društvo v Gor. Gradu. Bralno društvo na Kapeli. Katoliško prosvetno društvo v Kostivnici. Katoliško slovensko prosvetno društvo v Ljubnem. Prosvetno društvo v Ljutomeru. Katoliško prosvetno društvo v Lučah. Slomškovo prosvetno društvo v Mali Nedelji. Društvo Katoliška Omladina v Mariboru. Društvo Ljudski oder v Mariboru. Prosvetna zveza v Mariboru. Katoliško prosvetno društvo Maribor-Melje. Slovensko katoliško izobraževalno društvo Mozirje. Katoliško prosvetno društvo Novaštifta. Katoliško prosvetno društvo Ormož. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Pamečah pri Slovenjgradu. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Podčetrtku, srez Šmarje pri Jelšah. Katoliško izobraževalno društvo v Skomarjah, srez Konjice. Društvo »Središka prosveta« v Središču. Kmetijsko bralno društvo v Starem trgu pri Slovenjgradu. Prosvetno društvo v Stopercah, srez Šmarje. Prosvetno društvo »Čitalnica« pri Sv. Jedrti, srez Laško. Katoliško prosvetno društvo pri Sv. Andražu v Slov. gor. Katoliško prosvetno društvo pri Sv. Frančišku Ksaverju, srez Gornjigrad. Katoliško prosvetno društvo pri Sv. Juriju ob Taboru, srez Celje. Bralno društvo Sv. Križ na Murskem polju. Bralno društvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

sede, so nam z vsemi mogočimi znamenji dopovedali, da so prihodnje naselbine že izven gozda in so njih prebivalci lovci. Upajo se na vse drugo zverjad nego sta nedolžni tapir in riba.

Četrto jutro smo se poslovili po še enkratnem obdarovanju od dobrih in miroljubnih Val-Vai Indijancev ter nadaljevali pot ob reki, ki nas bo pripeljala po zatrdilu divjakov kmalu na plan in med bolj brihtna človeška plemena.

Pragozda je bilo res kmalu konec. Pri izstopu iz gozdnega svetišča smo si bili vsi v svesti, da nas je visoka goščava krila ter skrivala pred marsikatero nevarnostjo ter vremenskimi nepravilnostmi, katerih preži na potnika vse polno po braziljanski stepi. Ves čas našega romanja smo imeli najlepše vreme. Neznosne vročine niti prav občutili nismo pod oboki gostega listja ter ob bistro žuboreči reki. Sedaj izven sence smo znali, kaj so solnčni žarki in oblaki moskitov, ki so se nam priključili kot spremljevalci skozi cele dneve in noči. Naša reka vodnica se je vedno bolj širila po pritokih in nam govorila, da bo predala kmalu svoje obilno vodovje drugemu, še večjemu pritoku veletoka Amaconas.

Ob izlivu Rio das Garcas smo naleteli na obširne indijanske naselbine. Ljudje niso zbežali pred nami. Očividno so imeli večkrat posla z belokožci. Njihovega jezika ni razumel nikdo

iz našega spremstva. Njih obnašanje ter znamenja so bila miroljubna. Po razdelitvi malenkostnih darov smo se povzpeli do polnega zaupanja Indijancev, ki so bili srednje rasti ter kulturni v pomenu braziljanske stepe. Z znamenji so nam dali razumeti, da je šlo skozi njih naselbine mnogo belokožcev. Vsi so šli naprej — naprej za zlatom, a le eden se je vrnil k Indijancem med rekama Rio des Mortes in Rio Culi-schu. Slučajno smo zadeli na indijansko pleme, kateremu je bila vsaj znana govorica o belokožčevi skrivnosti o neizkoriščenih zlatih poljih. Ta se razprostirajo še daleč naprej od velikanskega pragozda, katerega je naša karavana srečno prekorajčila. Od teh Indijancev bo treba kreniti proti polnoči, tam, kjer pošilja reka Rio Ksingu četrtič svoje vode v globočine ter jih žene potem v velikem kolobarju na desno. Ob vijugi je treba ostaviti reko ter potovati naravnost na desno. Za stepami pridejo hribi in za temi polja s suhim zlatom kar po vrhu zemlje!

Vsekakor smo bili na pravi poti. Pred nami je bil sicer neraziskan svet, a pripovedovanja o suhem zlatu niso bila prazen plod ljudske domišljije, ampak tiči v njih debelo zrno bogate istine. Natančnejših pojasnil nam dobri Indijanci niso mogli dati.

(Dalje sledi.

Kaj so ugotovili z dvilgi v stratosfero

ali v izredne zračne višine? Vsem razumljivi zaključek stratosfernih poletov je, da ima nebo v različnih višinah drugačno barvo. Med 8500 in 21.000 metrov je nebo modro in violetno, v višini 22.000 m pa sivo-črno.

Največjo jato ptic selivk

so opazovali lansko leto v Kanadi. Na tisoče in tisoče divjih gosí je zapustilo pokrajino v okolici mesta Quebec, da bi se preselile v toplejše kraje. Cele štiri ure je trajalo, predno je odletela jata mimo imenovanega mesta na poti proti jugu.

==

Prosvetno društvo Sv. Mihael pri Šoštanjju. Prosvetno društvo »Skala« pri Sv. Petru pri Mariboru. Katoliško izobraževalno društvo v Strančah, srez Konjice. Katoliško slovensko prosvetno društvo v Svetinjah, srez Ptuj. Katoliško slovensko prosvetno društvo v St. Janžu pri Dravogradu. Prosvetno društvo Šmarje pri Jelšah. Prosvetno društvo v Šmartnem ob Paki, srez Gornjigrad. Katoliško prosvetno društvo v Šmartnem pri Slovenjgradcu. Katoliško izobraževalno društvo v Špitalcu pri

Konjicah. Prosvetno društvo v Teharjih, srez Celje.

V celi Dravski banovini je razpuščenih 75 društev in od teh na Slovenskem Štajerskem 40. Prej je že tudi bilo precejšnje število prosvetnih organizacij, včlanjenih v razpuščeni mariborski Prosvetni zvezi, pravomočno razpuščenih. So nekateri okraj, kakor n. pr. Konjice in Gornjigrad, v katerih nobena teh organizacij še ni vpovstavljena.



Jelovec pri Kamnici. Se že čuti bližajoča se zima v naši lični dolinici in na naših vrhovih Pohorje že ima belo suknjo in deloma že tudi Kozjak, od severa pa vedno hujši veter pritiska. Vseled tega se že rajši toplejše sobe držimo in več pokramljamo o težkem delu jesenskega spravljavanja in pripravljavanja za zimo. Misli pa nam vhaajo tudi v lepo urejen dom in mlin ob beli cesti in bistrem potoku, ki tvori mejo med našo in sevniško župnijo. Vriega gospodarja te hiše in odličnega našega soobčana Molc Matijeta nam je neizprosna smrt pobrala v začetku septembra in položila v blagoslovljeno kamniško zemljo. Bil je mož, da malo takih, in zasluži, da v njegovo pohvalo njegovim znancem in prijateljem »Slovenski gospodar« vsaj kaj malega pove. Vzorno je preživel svojo mladniško dobo in vspodbuno lepo je bilo njegovo zakonsko življenje. Do zadnjega vzdihljaja je bil globoko veren kristjan in vsej župniji sveta luč na potu krščanskega udejstvovanja, pa vselej tudi tako kremeniti rodoljub, da so ga nekdanji nasprotniki strašno pisano gledali, dobro misleči pa neomajljiv steber narodnega gibanja in dela imenovali. Še zdaj se spominjamo, kako je naše fante krog sebe zbiral in navduševal, z njim ob narodnih svečanostih pri Sv. Urbanu pripravjal in zažigal mogočne kresove ter po celi župniji širil in izvrševal, kar so mu voditelji priporočili. Najmodernejše si je uredil svoj dom in posestvo in je zato vsakdo rad stopil pod njegovo streho in poslušal njegovo modro besedo. Kot dolgoletni odbornik naše posojilnice si je s svojo natančnostjo v pridnem sodelovanju stekel mnogo zaslug na polju našega gospodarstva in kot požrtvovalnemu dobrotniku naše cerkve mu gre naša iskrena zahvala. Dobro pripravljen je dne 3. septembra izdihnil svojo lepo dušo, ko so njegovi domači v rožnem vencu ravno molili: ki je za nas na križu umrl. Upajmo, da je v svojem 68. letu dozorel za nebeško plačilo, katero mu vsi iz srca želimo. In tako so nas v kratkem času zapustili peteri vrli naši sojedje in dolgoletni zvesti naročniki »Slovenskega gospodarja«: Čiček, Večernik, Rudl po domače Majer, Kavbe, sedaj še pa Molc. Vseh se vedno radi spominjamo in jim iskreno želimo prav mnogo zvestih posnemovalcev v našem ljubem in lepem Jelovcu, kakor v celi kamniški župniji.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Pogrebni dan našega viteškega vladarja nam ostane v nepozabnem spominu. K žalni službi božji ob 8. uri je prihitelo poleg šolske mladine toliko ljudstva, da so napolnili našo cerkev. Polnoštevilo so v dvostopu prikorakali gasilci in vsi delavci na banovinski cesti Sv. Benedikt—Lomanoše. Po službi božji smo se zbrali pred

spomenikom padlih vojakov. Na s cveticami lepo okrašeni mizi je bila postavljena velika podoba pokojnega kralja. Okrog nje so gorele sveče, tla pred spomenikom pa so bila posuta z jesenskim cvetjem. Na bližnjih oknih so gorele sveče. Ljudstvo je v polkrogu obstopilo spomenik. Žalno slavnost otvori cerkveni pevski zbor pod vodstvom organista g. Krajncja z ganljivim slovesom, da se je slehernemu zasolziло oko. Dekan Gomilšek v nagovoru opiše ve'ke zasluge pokojnega kralja za Jugoslavijo in posebej še za slovenski narod ter povdarja njegovo modrost, veliko ljubezen do domovine, njegovo delavnost in požrtvovalnost, ki so vredne našega posnemanja in zaključni nagovor z molitvijo za pokojnega vladarja. Učitelj Ivan Babnik v nagovoru pojasni, koliko je jugoslovanski kralj pretrpel v balkanski in svetovni vojski in obljubi v imenu vseh, da homo njegovo oporoko »Čuvajte mi Jugoslavijo!« zvesto vsi izpolnjevali. Pevski zbor še zapoje sklepno žalostinko, nato gasilci in vsi bivši vojaki defilirajo pred spomenikom. Slovesnost je naredila na vse pričujoče najgloblji vtis. Takoj nato so se še zbrali odbori društva bojevnikov, posojilnice, kmetijske, sadjarske in vrtnarske ter čebelarke podružnice ter so izrazili v posebnih izjavah svoje sožalje in je takoj odposlali ministru dvora in predsedniku vlade. Tako smo pokazali, da biva v naši župniji ljudstvo, ki je zvesto vdano Bogu in Cerkvi, kralju in domovini!

Sv. Boženk v Slov. goricah. Celo kopo veselih in žalostnih novic imamo za današnjo številko. Živahno in zelo praznično je bilo v nedeljo dne 29. julija v naši župniji. V svoji sredi smo namreč imeli novomašnika g. Fr. Murkota, rodem iz Trnovske vasi, ki je omenjeno nedeljo daroval svojo prvo sveto daritev v domači župni cerkvi. Zares redke so že v naših krajih novomašne slavnosti in zato tudi redki primicijski domi, ki so bili navažno domi veselja za vso župnijo. Č. g. novomašniku želimo mnogo božjega blagoslova v njegovem duhovniškem delovanju na potu za rešitev duš. 14 dni prej pa smo imeli priliko pozdraviti g. Alberta Švarc, novomašnika iz cistercijskega reda, rodem iz urbane župnije, kjer je imel slovesne večernice, istotako je svojo drugo sv. daritev opravil v naši lepo okinčani cerkvi. Naj ga Bog ohranja in blagoslovlja vsa njegova dela v samostanu Stični, kamor se je kmalu po primiciji na svojem domu v Trnovskem vrhu vrnil! — Domače

Pri utrujenosti, razdraženosti, tesnobi, nespianju, srčnih nadlogah, tesnobi v prsih, poživi naravna »Franz Josefova« grenčica trajni obtok krvi v trebuhu in učinkuje pomirjevalno na njeno valovanje. Profesorji za boleznj prebavil izjavljajo, da se »Franz Josefova« veda pri pojavih, ki imajo svoj izvor v zastupljenju želodčnega črevesnega kanala, obnese kot prav izborna odvajalna sredstvo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Katoliško prosvetno društvo je vprizorilo meseca avgusta na župnijskem dvorcu lepo uspelo Jurčičevo dramo »Deseti brat«. Pričakujemo, da nas za Božič ponovno presenetijo kako času primerno prireditvijo. — Vseled tragične smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra I. se je morala že naznanjena celodnevna prireditev povodom 50letnega jubileja gasilske čete v Bišu praložiti na prihodnje leto. — Bog nas je obiskal tudi z nezgodami in te se v času splošne gospodarske krize še hujše čutijo kot sicer. Hude poškodbe je utrpel Franc Krajnc, kmet iz Črmlje, ki je trč'el že meseca julija s kolesom v neki avto. Se danes se zdravi v ptujski bolnici. — Minuli mesec pa je zavozil neki tovorni avto v vprežno kobiljo Jakoba Mohoriča, kmeta iz Trnovske vasi. Zlomil ji je obe nogi, kolezalj pa z voznikom vred prevrnil. Prizadetj utrpil občutno škodo. Vzrok: prenagla in brezobzirna vožnja pri izogibanju. Sreča v nesreči je, da sta vznikla ostala nepoškodovana. — Tudi nekaj pretepa smo imeli v našem okolišu. Nevaren vbodljaj z nožem ob strani je dobil od nekega ponočnjaka Janko Švarc, posestniški sin iz Bišečkkega vrha. Zdravil se je v ptujski bolnišnici. — Pri zaviranju voza je padla na cesto Antonija Benko, posestnica iz Trnovske vasi. Imela je zlomljeno nogo v stopalu in vseled nepravilnega zdravljenja je postala nezgoda celo smrtonosna ter je uboga žena po nekaj dneh hudega trpljenja na omenjenih posledicah umrla. — Nenadne smrti je odšla v večnost Marija Čuček, kmetica iz Trnovske vasi. — Dalje čez 70 let stara Terezija Uršič, posestnica tudi iz Trnovske vasi. Zvečer je legla še zdrava spat, a čez dobro uro že zatšnila za vedno oči. — K Bogu po srečno plačilo je odšel kmet Janez Šalamun iz Biša.

— V nedeljo dne 14. oktobra je bila pokopana posestnica Marija Kramberger, bivša mlinarica v Trnovski vasi. Zadnje čase je slanovala v Bišečkem vrhu. Vsem naj ljubi Bog da večni mir in pokoj! — Ženo Jožefa Emeršič, posestnika na Kozlovcu, že dalje časa pogrešajo. Zadnje čase je došla vest, da so našli neko utopljeno ženo v lenarški župniji, ki bi bila istovetna s pogrešano, a resničnost govorice še ni potrjena. — Vsestranska potreba za povečavo naše osnovne šole se vedno bolj vidno prikazuje. Ker tvorijo meje naše nove občine s priključenim Trnovskim vrhom in vasjo Ločič tudi novi šolski okoliš, je nastopil res skrajni čas, da se s povečavo oziroma s prizidavo potrebnih prostorov čimprej začne. Povdarjamo pa že danes, da se pri sestavi načrtov in tozadevnih proračunov oziroma predvsem na predloge domačega šolskega odbora in drugih merodajnih činiteljev ter izvedejo vsa dela čim ceneje in se tako uboge, že itak težko stiskane davkoplačevalce ne preobremenjuje. Celo stavbeno akcijo je treba vzeti v prave roke; potrebni les bi se zvečine nabral, saj ga je v okolici dovolj; vozniki in deloma strežniki bi opravili delo s kulukom in na ta način bi se znatno znižal celi račun.

Cvetkovci. V soboto dne 13. t. m. so zapeli zvonovi svetolenarški in so naznanili vest, da je za vselej zapustila to solzno dolino mlada, komaj 30letna Ivanka Ozmeč iz spoštovane hiše Ozmečeve v Cvetkovcih. Zdrava in vesela se je podala na pranje v bližnji potok, padla v vodo in utonila. Vse prizadevanje, da bi jo vzbudili k življenju, je bilo zaman. Draga Hanika! Tvoj grob je pokrit s krizantemami in drugim jesenskim cvetjem, duša tvoja pa se raduje večne pomladi, kjer je našla uteho in mir, ki ga pač svet ne more dati. Uživaj večno plačilo pri Bogu! Dobri mamič, bratu in sestram naše iskreno sožalje!